

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

QUÁCH TẤN CÔNG

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC THI CHÍNH SÁCH
MIỄN THU THỦY LỢI PHÍ TẠI TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

QUÁCH TẤN CÔNG

**NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC THI CHÍNH SÁCH
MIỄN THU THỦY LỢI PHÍ TẠI TỈNH PHÚ THỌ**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS TRẦN CHÍ THIÊN

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả

Quách Tấn Công

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến PGS.TS Trần Chí Thiện, người đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ em hoàn thành tốt luận văn tốt nghiệp này.

Em cũng xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Đại học Thái Nguyên đã truyền đạt cho em những kiến thức quý báu trong suốt quá trình học tập tại trường.

Qua đây, em cũng xin chân thành cảm ơn tới các cán bộ xã, HTX dịch vụ nông nghiệp, Công ty quản lý và khai thác công trình thủy lợi, UBND huyện, thành, thị, Chi cục thủy lợi, sở Nông nghiệp & PTNT đã quan tâm, tạo mọi điều kiện giúp đỡ em trong quá trình điều tra và thu thập số liệu phục vụ cho luận văn.

Em xin gửi lời cảm ơn gia đình, bạn bè, những người đã luôn động viên, khích lệ, giúp đỡ em về cả mặt vật chất và tinh thần trong suốt thời gian thực hiện và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả

Quách Tấn Công

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục viết tắt	viii
Danh mục các bảng	ix
Danh mục các hình.....	x
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1. Mục tiêu nghiên cứu chung	2
2.2. Mục tiêu nghiên cứu cụ thể.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Những đóng góp của Luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN VỀ CHÍNH SÁCH MIỄN THU THỦY LỢI PHÍ	5
1.1. Cơ sở lý luận	5
1.1.1. Một số khái niệm liên quan đến đề tài	5
1.1.1.1. Khái niệm chính sách	5
1.1.1.2. Khái niệm thủy lợi.....	5
1.1.1.3. Khái niệm thủy lợi phí.....	5
1.1.1.4. Khái niệm miễn, giảm thủy lợi phí.....	6
1.1.1.5. Vai trò của chính sách miễn thủy lợi phí.....	6
1.1.2. Nước và vai trò của nước trong sản xuất nông nghiệp	7
1.1.3. Đặc điểm của hệ thống thủy lợi	8
1.2. Cơ sở khoa học của chính sách miễn thủy lợi phí.....	9
1.2.1. Mô hình trợ giá đầu vào cho nông dân	9

1.2.2. Mô hình quy luật cung cầu, thặng dư người sản xuất, thặng dư người tiêu dùng	9
1.3. Cơ sở thực tiễn	11
1.3.1. Quá trình hình thành và phát triển chính sách thủy lợi phí ở Việt Nam.....	11
1.3.2. Hệ thống công trình thủy nông, công tác thu và sử dụng thủy lợi phí ở Việt Nam	14
1.3.2.1. Hệ thống công trình thủy nông.....	14
1.3.2.2. Công tác thu và sử dụng thủy lợi phí.....	16
1.3.3. Kinh nghiệm của các nước về chính sách thủy lợi	21
1.3.3.1. Kinh nghiệm ở Trung Quốc.....	21
1.3.3.2. Kinh nghiệm ở Australia.	22
1.3.4. Thực tiễn của chính sách miễn thủy lợi phí ở Việt Nam	22
1.3.4.1. Các phương án về thủy lợi phí được đưa ra	22
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	27
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.2.1. Khung phân tích.....	27
2.2.2. Chọn điểm nghiên cứu	29
2.2.3. Phương pháp thu nhập thông tin.....	29
2.2.3.1. Thu thập số liệu thứ cấp	29
2.2.3.2. Thu thập số liệu sơ cấp.....	30
2.2.3.3. Phương pháp phân tích số liệu	31
2.2.3.4. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá và xử lý số liệu	33
Chương 3: THỰC TRẠNG THỰC THI CHÍNH SÁCH MIỄN THU THỦY LỢI PHÍ TẠI TỈNH PHÚ THỌ	34
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	34
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên.....	34
3.1.1.1. Vị trí địa lý.....	34
3.1.1.2. Đặc điểm địa hình.....	34
3.1.1.3. Khí hậu, thời tiết, thủy văn.....	35

3.1.1.4. Đất đai và tình hình sử dụng đất.....	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế, xã hội.....	36
3.1.2.1. Tình hình nhân khẩu lao động.....	36
3.1.2.2. Cơ sở hạ tầng.....	36
3.1.2.3. Tình hình phát triển kinh tế.....	36
3.2. Thực trạng hệ thống công trình thủy lợi, quản lý và chính sách miễn thủy lợi phí nông nghiệp tỉnh Phú Thọ.....	38
3.2.1. Thực trạng hệ thống công trình thủy lợi.....	38
3.2.2. Thực trạng bộ máy tổ chức quản lý các công trình thủy lợi.....	39
3.2.2.1. Thực trạng bộ máy tổ chức.....	39
3.2.2.2. Kết quả đạt được và những tồn tại.....	41
3.2.3. Cơ chế chính sách miễn thủy lợi phí từ năm 1985 đến nay của tỉnh Phú Thọ....	43
3.3. Quá trình thực thi chính sách miễn thủy lợi phí nông nghiệp tại tỉnh Phú Thọ.....	48
3.3.1. Đối với cơ quan quản lý nhà nước.....	48
3.3.2. Đối với Công ty trách nhiệm hữu hạn Nhà nước 1 thành viên KTCTTL ..	50
3.3.2.1. Cơ cấu, tổ chức, hoạt động của Công ty TNHH NN 1 thành viên KTCTTL ..	50
3.3.2.2. Tình hình cung cấp dịch vụ thủy lợi của công ty cho nông dân.....	51
3.3.2.3. Tình trạng thu chi thủy lợi phí trước và sau khi thực thi chính sách miễn thủy lợi phí.....	54
3.3.2.4. Tình hình nợ đọng thủy lợi phí và nguyên nhân nợ đọng thủy lợi phí	56
3.3.2.5. Tình hình cấp bù thủy lợi phí cho tổ chức cung cấp dịch vụ thủy lợi.	57
3.3.2.6. Ý kiến của công ty trách nhiệm hữu hạn 1 thành viên KTCTTL.....	59
3.3.3. Đối với các HTX quản lý và sử dụng nước.....	59
3.3.3.1. Cơ cấu, tổ chức, hoạt động của HTX.....	59
3.3.3.2. Tình hình thu chi của HTX trước và sau khi miễn thủy lợi phí.....	60
3.3.3.3. Tình hình nợ đọng thủy lợi phí tại các HTX.....	63
3.3.3.4. Ý kiến của các HTX quản lý và sử dụng nước.....	64
3.3.4. Đối với các hộ nông dân.....	64

3.3.4.1. Chi phí thủy lợi, chi phí sản xuất của các hộ trước và sau khi có chính sách miễn TLP	64
3.3.4.2. Thu nhập bình quân của 3 nhóm hộ trước và sau khi miễn TLP.....	69
3.3.4.3. Xem xét ảnh hưởng của chính sách miễn thủy lợi phí tới sản xuất của hộ nông dân trên địa bàn tỉnh	71
3.3.4.4. Ý kiến của người dân về chính sách miễn TLP	72
3.4. Một số thuận lợi và khó khăn trong quá trình thực thi chính sách miễn thủy lợi phí nông nghiệp tại tỉnh Phú Thọ.....	75
3.4.1. Thuận lợi và khó khăn của các cơ quan quản lý nhà nước	75
3.4.1.1. Thuận lợi.....	75
3.4.1.2. Khó khăn	75
3.4.2. Thuận lợi và khó khăn của Công ty trách nhiệm hữu hạn 1 thành viên khai thác công trình thủy lợi.....	76
3.4.2.1. Thuận lợi	76
3.4.2.2. Khó khăn	78
3.4.3. Thuận lợi và khó khăn của hợp tác xã, tổ thủy nông.....	79
3.4.3.1. Thuận lợi.....	79
3.4.3.2. Khó khăn	79
3.4.4. Thuận lợi và khó khăn của hộ nông dân	81
3.4.4.1. Thuận lợi.....	81
3.4.4.2. Khó khăn	81
3.5. Đánh giá quá trình thực thi chính sách miễn thủy lợi phí nông nghiệp tại tỉnh Phú Thọ thông qua các cơ quan liên quan	83
3.5.1. Đánh giá của cơ quan quản lý Nhà nước cấp tỉnh, huyện.....	83
3.5.2.Đánh giá của các đơn vị quản lý và khai thác công trình thủy lợi cấp cơ sở (xã, thôn, HTXDVNN).....	83
3.5.3. Đánh giá của đơn vị trực tiếp quản lý và vận hành hệ thống CTTL.....	84
3.5.4.Đánh giá của hộ nông dân	84
3.6. Nhận định chung về quá trình thực thi chính sách miễn TLP trên địa bàn.....	87

3.6.1. Tính ưu việt của chính sách.....	87
3.6.2. Những bất cập khi thực thi chính sách miễn thủy lợi phí ở tỉnh Phú Thọ.....	88
Chương 4: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC THI CHÍNH SÁCH MIỄN THỦY LỢI PHÍ TẠI TỈNH PHÚ THỌ.....	90
4.1. Quan điểm nâng cao hiệu quả thực thi chính sách miễn thủy lợi phí tại tỉnh Phú Thọ..	90
4.2. Phương hướng nâng cao hiệu quả thực thi chính sách miễn thủy lợi phí tại tỉnh Phú Thọ	91
4.2.1. Về tổ chức quản lý	91
4.2.2. Về hạ tầng cơ sở.....	92
4.2.3. Về Tài chính.....	92
4.3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả thực thi chính sách miễn thủy lợi phí tại tỉnh Phú Thọ	92
4.3.1. Đối với cơ quan quản lý nhà nước	92
4.3.2. Đối với công ty trách nhiệm hữu hạn 1 thành viên KTCTTL	94
4.3.3. Đối với đơn vị thủy nông cơ sở (xã, HTX).....	95
4.3.4. Đối với người nông dân	96
4.4. Khuyến nghị.....	97
4.4.1. Đối với các cơ quan chức năng.....	97
4.4.2. Đối với các xí nghiệp KTCTTL	98
4.4.3. Đối với các HTX dịch vụ nông nghiệp.....	98
4.4.4. Đối với người nông dân	98
KẾT LUẬN.....	99
TÀI LIỆU THAM KHẢO	103

DANH MỤC VIẾT TẮT

QLKTCTTL	Quản lý khai thác công trình thủy lợi
KTCTTL	Khai thác công trình thủy lợi
CTTL	Công trình thủy lợi
HTX	Hợp tác xã
TLP	Thủy lợi phí
TL	Thủy lợi
NN	Nông nghiệp
NN & PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
CP	Chính phủ
HĐBT	Hội đồng Bộ trưởng
UBND	Ủy ban nhân dân
QĐ	Quyết định
NĐ	Nghị định
TC	Tài chính
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TNHHNN	Trách nhiệm hữu hạn nhà nước
UBTVQH	Ủy ban thường vụ quốc hội
PL	Pháp lệnh
SL	Sắc lệnh
BVTV	Bảo vệ thực vật
NSNN	Ngân sách Nhà nước
THT	Tổ hợp tác
TW	Trung ương
CP	Chi phí
CPSX	Chi phí sản xuất